

PROGRAMOWANIE DYNAMICZNE

PRZYKŁAD 1.

PROBLEM:

Dane: Liczby naturalne n, k .

Wynik: $\binom{n}{k}$.

Naturalna metoda redukcji problemu obliczenia $\binom{n}{k}$ korzysta z zależności $\binom{n}{k} = \binom{n-1}{k-1} + \binom{n-1}{k}$

```
for i=1 to n do
  for j = 0 to k do tabi,j ← "?"
  .....
function nPOk(n, k)
  if k = n or k = 0 then tabk,n ← 1; return 1;
  if tabn-1,k-1 = "?" then tabn-1,k-1 ← nPOk(n-1, k-1)
  if tabn-1,k = "?" then tabn-1,k ← nPOk(n-1, k)
  tabn,k = tabn-1,k-1 + tabn-1,k
  return tabn,k
```

Rekurencyjne obliczanie $\binom{n}{k}$ z użyciem spamiętywania

```
for i = 1 to n do tabi,0 ← 1
  .....
function nPOk(n, k)
  for j = 1 to k do
    tabj,j ← 1
    for i = j + 1 to n do tabi,j ← tabi-1,j-1 + tabi-1,j
  return tabn,k
```

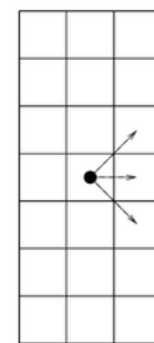
Obliczanie $\binom{n}{k}$ metodą programowania dynamicznego

PRZYKŁAD 2.

PROBLEM:

Dane: Tablica $\{a_{i,j}\}$ liczb nieujemnych ($i = 1, \dots, n; j = 1, \dots, m$)

Wynik: Ciąg indeksów $i_1, \dots, i_m$ taki, że $\forall_{j=1, \dots, m-1} |i_j - i_{j+1}| \leq 1$, minimalizujący sumę

$$\sum_{j=1}^m a_{i_j,j}$$

INTERPRETACJA: Ciąg $i_1, \dots, i_m$ wyznacza trasę wiodącą od pierwszej do ostatniej kolumny tablicy a . Startujemy z dowolnego pola pierwszej kolumny i kończymy na dowolnym polu ostatniej kolumny. W każdym ruchu przesuwamy się o jedno pole: albo w prawo na wprost albo w prawo na ukos (jak pokazano na rysunku 1). Chcemy znaleźć trasę o minimalnej długości rozumianej jako suma liczb z pól znajdujących się na trasie.

```
for j = 1 to m do d0,j ← dn+1,j ← ∞
for i = 1 to n do di,1 ← ai,1
for j = 2 to m do
  for i = 1 to n do di,j ← ai,j + min{di-1,j-1, di,j-1, di+1,j-1}
return min{di,m | i = 1, ..., n}
```

ZNALEZIENIE WARTOŚCI NAJKRÓTSZEJ ŚCIEŻKI

```
procedure trasa(i, j)
{ if j = 1 then return i
  if di-1,j-1 < di,j-1 then k ← i-1 else k ← i
  if di+1,j-1 < dk,j-1 then k ← i+1
  return concat(trasa(k, j-1), i)
}
```

.....
write(trasa(i₀, m))

ODTWORZENIE ŚCIEŻKI

Programowanie dynamiczne jest częstą metodą rozwiązywania problemów optymalizacyjnych. Przykład 2 stanowi ilustrację klasycznego sposobu rozwiązania takiego problemu: najpierw znajdujemy wartość optymalnego rozwiązania a dopiero potem, na podstawie wyliczeń tej wartości, konstruujemy optymalne rozwiązanie.

Fakt 1 Niech $d_{i,j}$ oznacza długość elementów z $LCS(X_i, Y_j)$. Wówczas: Tablicę d możemy obliczać kolejno wierszami (lub kolumnami), a wynik odczytamy z $d_{m,n}$

2.1.4 Koszt algorytmu

Obliczenie każdego elementu tablicy d odbywa się w czasie stałym. Tak więc całkowity koszt wypełnienia tablicy d jest równy $\Theta(n \cdot m)$. Koszt skonstruowania najdłuższego podciągu na podstawie tablicy d jest liniowy.

2.1 Najdłuższy wspólny podciąg.

2.1.1 Definicja problemu

Definicja 1 Ciąg $Z = \langle z_1, z_2, \dots, z_k \rangle$ jest podciągiem ciągu rosnący ciąg indeksów $\langle i_1, i_2, \dots, i_k \rangle$ ($1 \leq i_j \leq n$) taki, że $X = \langle x_1, x_2, \dots, x_n \rangle$, jeśli istnieje ściśle $\forall_{j=1,2,\dots,k} x_{i_j} = z_j$.

OZNACZENIA:

- $LCS(X, Y) = \{Z \mid Z \text{ jest wspólnym podciągiem } X \text{ i } Y \text{ o maksymalnej długości}\}$
- przez X_i oznaczamy i -literowy prefiks ciągu $X = \langle x_1, x_2, \dots, x_n \rangle$, tj. podciąg $\langle x_1, x_2, \dots, x_i \rangle$; w szczególności przez X_0 oznaczamy ciąg pusty.

$$d_{i,j} = \begin{cases} 0 & \text{jeśli } i = 0 \text{ lub } j = 0, \\ 1 + d_{i-1,j-1} & \text{jeśli } i, j > 0 \text{ i } x_i = y_j, \\ \max(d_{i,j-1}, d_{i-1,j}) & \text{jeśli } i, j > 0 \text{ i } x_i \neq y_j \end{cases}$$

Procedure LCS(X_m, Y_n)

```
for i ← 1 to m do di,0 ← 0
for j ← 0 to n do d0,j ← 0
for i ← 1 to m do
  for j ← 1 to n do
    if xi = yj then di,j ← 1 + di-1,j-1
    else di,j ← max{di-1,j, di,j-1}
```

2.3 Problem Plecakowy

Większość problemów plecakowych (w tym obie wersje, które przedstawimy) należy do klasy problemów $\mathcal{NP}$ -trudnych, co oznacza, że raczej nie możemy spodziewać się rozwiązań działających w czasie wielomianowym od rozmiaru danych. Algorytmy, które pokażemy są pseudowielomianowe.

2.3.1 Wersja z powtórzeniami

PROBLEM:

Dane: ciąg $w_1, \dots, w_n \in \mathcal{N}$
          ciąg $v_1, \dots, v_n \in \mathcal{R}$
          liczba $W \in \mathcal{N}$

Wynik: wielozbiór zbiór $\{i_1, \dots, i_k\}$ taki, że $\sum_{j=1}^k w_{i_j} \leq W$ oraz $\sum_{j=1}^k v_{i_j}$ jest maksymalna

Zakładamy, że waga każdego przedmiotu nie przekracza W .
Podproblemy: mniejszy plecak.

$K(w)$ = maksymalna wartość plecaka osiągalna dla plecaka o pojemności w .

Fakt 1

$$K(w) = \begin{cases} 0 & \text{jeśli } w = 0, \\ \max_{i:w_i \leq w} \{K(w - w_i) + v_i\} & \text{jeśli } w > 0 \end{cases}$$

Czas działania: $O(nW)$.

2.3.2 Wersja bez powtórzeń

PROBLEM:

Dane: ciąg $w_1, \dots, w_n \in \mathcal{N}$
          ciąg $v_1, \dots, v_n \in \mathcal{R}$
          liczba $W \in \mathcal{N}$

Wynik: zbiór $\{i_1, \dots, i_k\}$ taki, że $\sum_{j=1}^k w_{i_j} \leq W$ oraz $\sum_{j=1}^k v_{i_j}$ jest maksymalna.

Podproblemy: mniejszy plecak pakowany podzbiorem przedmiotów.

$K(w, j)$ = maksymalna wartość plecaka osiągalna dla plecaka o pojemności w oraz przedmiotów $\{1, \dots, j\}$

Fakt 2

$$K(w, j) = \begin{cases} 0 & \text{jeśli } w = 0 \text{ lub } j = 0 \\ \max\{K(w - w_j, j - 1) + v_j, K(w, j - 1)\} & \text{wpp} \end{cases}$$

Czas działania: $O(nW)$.

2.5 Przynależność do języka bezkontekstowego

2.5.1 Definicja problemu

Rozpoczynamy od przypomnienia podstawowych pojęć związanych z gramatykami bezkontekstowymi (pojęcia te powinny być znane z wykładu Wstęp do Informatyki).

Definicja 1 Gramatyką bezkontekstową nazywamy system $G = \langle V_N, V_T, P, S \rangle$, gdzie

- V_N i V_T są skończonymi rozłącznymi zbiorami (nazywamy je odpowiednio alfabetem symboli nieterminalnych i alfabetem symboli terminalnych);
- P jest skończonym podzbiorem zbioru $V_N \times (V_N \cup V_T)^*$ (elementy P nazywamy produkcjami);
- $S \in V_N$ i jest nazywany symbolem początkowym gramatyki.

Definicja 2 Jeśli każda produkcja gramatyki bezkontekstowej G jest postaci:

- $A \rightarrow BC$ lub
- $A \rightarrow a$,

gdzie $A, B, C \in V_N$ i $a \in V_T$, to mówimy, że G jest w normalnej postaci Chomsky’ego.

Definicja 3 Niech $G = \langle V_N, V_T, P, S \rangle$; $\alpha, \beta, \gamma \in (V_N \cup V_T)^*$ oraz $A \in V_N$. Mówimy, że ze słowa $\alpha A \beta$ można wyprowadzić w G słowo $\alpha \gamma \beta$, co zapisujemy $\alpha A \beta \Rightarrow \alpha \gamma \beta$, jeśli $A \rightarrow \gamma$ jest produkcją z P .

Definicja 4 Język $L(G)$ generowany przez gramatykę $G = \langle V_N, V_T, P, S \rangle$ definiujemy jako

$$L(G) = \{w \mid w \in V_T^* \text{ oraz } S \xRightarrow{*} w\},$$

gdzie $\xRightarrow{*}$ oznacza tranzytywne domknięcie relacji $\Rightarrow$.

PRZYKŁAD 1. Niech

- $V_N = \{S, T, L, R\}$;
- $V_T = \{ (,) \}$;
- $P = \{ S \rightarrow SS ; S \rightarrow LT ; S \rightarrow LR ; T \rightarrow SR ; L \rightarrow (; R \rightarrow) \}$

Jak łatwo sprawdzić $L(G)$ jest językiem zawierający wszystkie słowa zbudowane z poprawnie rozstawionych nawiasów.

Przykładowe wyprowadzenie słowa $w = (()())$:

$$\begin{aligned} S &\Rightarrow LT \Rightarrow LSR \Rightarrow LSSR \Rightarrow LLRSR \Rightarrow LLRLRR \Rightarrow (LRLRR \Rightarrow \\ &(LRL)R \Rightarrow (L)L)R \Rightarrow (L)()R \Rightarrow (()()R \Rightarrow (()()) \end{aligned}$$

ALGORYTM DYNAMICZNY

Podejście dynamiczne polega na obliczeniu dla każdego pod słowa słowa w (począwszy od pod słów jednoliterowych a skończywszy na całym w) zbioru nieterminali, z których da się to pod słowo wyprowadzić. Innymi słowy, celem jest wyznaczenie zbiorów $m_{i,j}$ ($1 \leq i \leq j \leq n$):

$$m_{i,j} = \{A \mid A \in V_N \text{ \& } A \xRightarrow{*} a_i \dots a_j\}$$

Odpowiedzią algorytmu będzie wartość wyrażenia $S \in m_{1,n}$.

Zbiory $m_{i,j}$ wyznaczyć można na podstawie następujących zależności:

$$m_{i,i} = \{A \mid (A \rightarrow a_i) \in P\} \text{ dla } i = 1, \dots, n$$

$$m_{i,j} = \bigcup_{k=i}^{j-1} m_{i,k} \otimes m_{k+1,j} \text{ dla } 1 \leq i < j \leq n$$

gdzie $m_{i,k} \otimes m_{k+1,j} = \{A \mid (A \rightarrow BC) \in P \text{ dla pewnych } B \in m_{i,k} \text{ oraz } C \in m_{k+1,j}\}$

KOSZT: łatwo sprawdzić, że algorytm wykonuje $\Theta(n^3)$ operacji $\otimes$. Ponieważ koszt jednej operacji $\otimes$ jest stały (patrz Uwagi implementacyjne), $\Theta(n^3)$ opisuje koszt całego algorytmu.

Uwagi implementacyjne. Elementy obliczanej tablicy są zbiorami. To stanowi istotną różnicę w stosunku do poprzednich przykładów, gdzie elementy tablicy były prostego typu. Przyjęcie odpowiedniej struktury danych do pamiętania zbiorów $m_{i,j}$ oraz wybór metody obliczania wyniku operacji $\otimes$ może mieć istotny wpływ na koszt algorytmu.

Przykładowo: zbiory $m_{i,j}$ możemy pamiętać jako wektory charakterystyczne lub jako listy. W pierwszym przypadku potrzebujemy $\sim (1/2)n^2|V_N|$ bitów na zapamiętanie tablicy. W drugim przypadku ponosimy spore koszty pamięciowe związane z używaniem wskaźników - jednak mogą one być opłacalne, gdy w średnim przypadku rozmiar zbiorów $m_{i,j}$ jest nieduży. W tym przypadku rozsądną metodą obliczania $m_{i,k} \otimes m_{k+1,j}$ może okazać się zwykłe przeglądanie list:

```
for each  $B \in m_{i,k}$  do
  for each  $C \in m_{k+1,j}$  do
    if  $BC$  jest prawą stroną produkcji z  $P$ 
      then  $m_{i,j} \leftarrow m_{i,j} \cup \{\text{symbol z lewej strony tej produkcji}\}$ 
```

Przy odpowiednim zapamiętaniu informacji o produkcjach, koszt takiego obliczenia nie zależy od liczby produkcji i jest proporcjonalny do iloczynu długości list, co w rozważanym przypadku może być znacznie mniejsze od $|V_N|^2$. Jeśli liczba produkcji jest niewielka opłacalne może być zastosowanie innego sposobu:

```
for each  $(A \rightarrow BC) \in P$  do
  if  $B \in m_{i,k}$  \&  $C \in m_{k+1,j}$  then  $m_{i,j} \leftarrow m_{i,j} \cup \{A\}$ 
```

Sposób ten jest szczególnie atrakcyjny przy wektorowej reprezentacji zbiorów, ponieważ wówczas czas odpowiedzi na pytanie o przynależność elementu do zbioru jest stały i koszt powyższej pętli wynosi $\Theta(|P|)$.

3.1 Definicja klasy $\mathcal{NP}$

Klasa $\mathcal{NP}$ bywa definiowana na wiele sposobów. Najczęściej poprzez niedeterministyczne maszyny Turinga, jako klasa problemów decyzyjnych, które są przez te maszyny rozwiązywane w czasie wielomianowym. My przyjmiemy następującą:

Definicja 6 *Problem decyzyjny X należy do klasy problemów $\mathcal{NP}$, jeśli istnieje wielomianowy algorytm A oraz wielomian p , takie że:*

$$x \in X \Leftrightarrow \exists_{y_x} |y_x| \leq p(|x|) \wedge A(x, y_x) = "accept"$$

Przyjmujemy tu powszechną konwencję utożsamiania problemu decyzyjnego ze zbiorem danych, dla których jest odpowiedź "tak" (Przykładowo problem *Prime*, polegający na stwierdzeniu czy dana liczba jest pierwsza, utożsamiamy ze zbiorem liczb pierwszych). Tak więc powyższą definicję można odczytać w ten sposób, że problem X jest w klasie $\mathcal{NP}$, jeśli istnieje wielomianowy algorytm A , który dla każdego $x \in X$ zaakceptuje go, gdy x będzie podany na wejściu wraz z pewnym, nie za długim, argumentem y_x (o długości ograniczonej przez wielomian od długości x -a). Taki y_x nazywamy *świadkiem* przynależności x do X . Natomiast żaden x spoza X nie zostanie zaakceptowany przez A , niezależnie od tego z jakimi kandydatami na świadków nie dostarczalibyśmy go na wejściu dla A .

PRZYKŁAD.

Rozważmy problem *NonPrime*, polegający na sprawdzeniu, czy dana liczba jest złożona. Prostym algorytmem świadczącym o przynależności *NonPrime* do klasy $\mathcal{NP}$ jest poniższy prościutki algorytm:

```
Algorytm D(x,y)
  if (1 < y < x && x mod y == 0) return ("accept")
  else return ("reject")
```

Świadkiem dla $x \in NonPrime$ jest dowolny jego dzielnik, natomiast $x \notin NonPrime$ nie zostanie zaakceptowany przez D z żadnym kandydatem na świadka. Oczywiście D działa w czasie wielomianowym. $\square$

Nie wszystkie problemu z klasy $\mathcal{NP}$ są jednakowo trudne. W szczególności należą do niej wszystkie problemy z klasy $\mathcal{P}$, a więc takie, które można rozwiązać algorytmami wielomianowymi nie korzystającymi ze świadków.

W klasie

Definicja 7 *Problem decyzyjny A jest $\mathcal{NP}$ -zupełny, jeśli:*

- $A \in \mathcal{NP}$,
- dowolny problem B z klasy $\mathcal{NP}$ jest wielomianowo redukowalny do problemu A .

Wyjaśnienia wymaga jeszcze drugi warunek w powyższej definicji.

Definicja 8 *Problem decyzyjny B jest wielomianowo redukowalny do problemu A , jeśli istnieje funkcja f oraz wielomian q , takie, że:*

- istnieje wielomianowy algorytm obliczający wartości funkcji f ,
- $\forall_x x \in A \Leftrightarrow f(x) \in B$.

Mam nadzieję, że nie irytuje Was brak precyzji w powyższych definicjach. Spowodowany jest on przeświadczeniem, że rozbudowany formalizm konieczny dla zachowania precyzji zniechęciłby wielu z Was do przeczytania notatki. Jestem też przekonany, że łatwo "dopowiecie" sobie szczegóły.

Podstawowe problemy NP-zupełne:

- 3-SAT
  - Dane: Formuła ϕ w postaci 3CNF.
  - Pytanie: Czy ϕ jest spełnialna?
- Trójwymiarowe skojarzenie
  - Dane: Zbiór trójek $M \subseteq W \times X \times Y$, gdzie W, X, Y - rozłączne zbiory, każdy o mocy q
  - Pytanie: Czy istnieje $M' \subseteq M$, o mocy q , taki, że żadne elementy z M' nie mają takiej samej współrzędnej?
- Pokrycie wierzchołkowe
  - Dane: Graf $G = (V, E)$ i liczba $K \leq |V|$.
  - Pytanie: Czy istnieje $V' \subseteq V$ o mocy nie większej niż K , taki, że każda krawędź z E jest incydentna z co najmniej jednym wierzchołkiem z V' ?
- Klika
  - Dane: Graf $G = (V, E)$ i liczba $K \leq |V|$.
  - Pytanie: Czy istnieje pełny podgraf w G o co najmniej K wierzchołkach?
- Cykl Hamiltona
  - Dane: Graf $G = (V, E)$.
  - Pytanie: Czy w G istnieje cykl przechodzący przez każdy wierzchołek z V dokładnie jeden raz?
- Rozbicie
  - Dane: Zbiór A i funkcja wagowa $c : A \rightarrow \mathbb{Z}^+$.
  - Pytanie: Czy istnieje podzbiór $A' \subseteq A$, taki, że

$$\sum_{a \in A'} c(a) = \sum_{a \in A \setminus A'} c(a)?$$

ZADANIA EGZAMINACYJNE

Treść

Podaj pseudowielomianowy algorytm, znajdujący rozkład liczby naturalnej na czynniki pierwsze. Uzasadnij stwierdzenie, że jest pseudowielomianowy.

▼ Rozwiązanie

```
int n, m = sqrt(n);

for(int i=2; (n != 1) && (i <= m); i++) {
    while(n%i == 0) {
        printf("%d ", i);
        n = n/i;
    }
}
// Gdyby n była lizbą pierwszą lub miała dzielnik pierwszy większy od sqrt(n)
if (n != 1)
    printf("%d\n", n);
```

Ilość wykonywanych operacji zależy od wielkość liczby na wejściu w postaci unarnej, więc algorytm jest pseudowielomianowy.

Treść

Zapisz w pseudokodzie algorytm wielomianowy, znajdujący minimalny koszt obliczenia iloczynu ciągu macierzy.

Treść

Zapisz w pseudokodzie algorytm znajdujący długość najdłuższego wspólnego podciągu dwóch ciągów.
+ TEN CIĄG

▼ Rozwiązanie

```
# postać ciągów
S1 = x1...xn
S2 = y1...ym

# Zerujemy pierwszy wiersz i kolumnę dp
dp[0][0...m] = 0
dp[0...n][0] = 0

def lcs(n, m):
    for i in range(1, n):
        for j in range(1, m):
            if S1[i] == S2[j]:
                dp[i][j] = 1 + dp[n-1][m-1]
            else:
                dp[i][j] = max(dp[i-1][j], dp[i][j-1])
    return dp[n, m]
```

Treść

Podaj definicję problemu plecakowego z powtórzeniami i przedstaw pseudowielomianowy algorytm rozwiązujący ten problem. Uzasadnij, że jest on pseudowielomianowy.

(a) Podaj definicję problemu plecakowego (wersja bez powtórzeń) a następnie podaj dla niego algorytm zachłanny działający w czasie pseudowielomianowym.

(b) Uzasadnij pseudowielomianość podanego algorytmu.

▼ Rozwiązanie

(a)

PROBLEM:	
<i>Dane:</i>	ciąg $w_1, \dots, w_n \in \mathcal{N}$ ciąg $v_1, \dots, v_n \in \mathcal{R}$ liczba $W \in \mathcal{N}$
<i>Wynik:</i>	zbiór $\{i_1, \dots, i_k\}$ taki, że $\sum_{j=1}^k w_{i_j} \leq W$ oraz $\sum_{j=1}^k v_{i_j}$ jest maksymalna.
Podproblemy: mniejszy plecak pakowany podzbiorem przedmiotów.	
$K(w, j) =$ maksymalna wartość plecaka osiągalna dla plecaka o pojemności w oraz przedmiotów $\{1, \dots, j\}$.	
Fakt 2	
$K(w, j) = \begin{cases} 0 & \text{jeśli } w = 0 \text{ lub } j = 0 \\ \max\{K(w - w_j, j - 1) + v_j, K(w, j - 1)\} & \text{wpp} \end{cases}$	
Czas działania: $O(nW)$.	

(b) D-d pseudowielomianowości:

Jest pseudowielomianowy, ponieważ złożoność problemu nie zależy od rozmiaru wejścia, tylko od wartości liczb na wejściu. Dokładniej im większe W - ile możemy spakować, tym dłużej działa nasz algorytm. (Normalnie powinno być tak, że im więcej liczb na wejściu tym dłużej działa

Zadanie 1. Podaj definicję i sposób wyliczania $m_{i,j}$ w algorytmie sprawdzającym przynależność słowa do gramatyki.

ZADANIA EGZAMINACYJNE CD

Treść

Podany na wykładzie algorytm obliczający minimalny koszt policzenia iloczynu n macierzy, o wymiarach odpowiednio $d_0 \times d_1$, $d_1 \times d_2$, $\dots$, $d_{n-1} \times d_n$, wylicza pewne wartości $m_{i,j}$.

Podaj ich definicje i sposób wyliczenia.

Jeśli nie pamiętasz tego algorytmu, podaj inny algorytm o nie gorszej złożoności, który rozwiązuje ten problem.

▼ Rozwiązanie

Niech

$$m_{i,j} = \text{”minimalny koszt obliczenia } M_i \times M_{i+1} \times \dots \times M_j\text{”}$$

Dla wygody przyjmujemy, że $m_{i,j} = 0$ (dla $i \geq j$). Wówczas

$$m_{i,j} = \min_{i \leq k < j} (m_{i,k} + m_{k+1,j} + d_{i-1}d_kd_j).$$

Składnik $m_{i,k}$ jest kosztem obliczenia $M_i \times M_{i+1} \times \dots \times M_k$, składnik $m_{k+1,j}$ - kosztem obliczenia $M_{k+1} \times M_{k+2} \times \dots \times M_j$, natomiast $d_{i-1}d_kd_j$ to koszt obliczenia iloczynu dwóch powstałych macierzy.

Opisz podany na wykładzie algorytm dla problemu wyznaczania optymalnej kolejności mnożenia ciągu macierzy.

Jeśli go nie pamiętasz podaj inny o nie gorszej złożoności

▼ Rozwiązanie

Niech

$$m_{i,j} = \text{”minimalny koszt obliczenia } M_i \times M_{i+1} \times \dots \times M_j\text{”}$$

Dla wygody przyjmujemy, że $m_{i,j} = 0$ (dla $i \geq j$). Wówczas

$$m_{i,j} = \min_{i \leq k < j} (m_{i,k} + m_{k+1,j} + d_{i-1}d_kd_j).$$

Składnik $m_{i,k}$ jest kosztem obliczenia $M_i \times M_{i+1} \times \dots \times M_k$, składnik $m_{k+1,j}$ - kosztem obliczenia $M_{k+1} \times M_{k+2} \times \dots \times M_j$, natomiast $d_{i-1}d_kd_j$ to koszt obliczenia iloczynu dwóch powstałych macierzy.

```
procedure dyn – matmult( $d[0..n]$ );
  int  $m[1..n, 1..n]$ ,  $p[1..n, 1..n]$ 
  for  $i \leftarrow 1$  to  $n$  do  $m_{ii} \leftarrow 0$ ;
  for  $s \leftarrow 1$  to  $n - 1$  do
    for  $i \leftarrow 1$  to  $n - s$  do
       $j \leftarrow i + s$ 
       $m_{ij} \leftarrow \min_{i \leq k < j} (m_{i,k} + m_{k+1,j} + d_{i-1}d_kd_j)$ 
       $p_{ij} \leftarrow$  "to  $k$ , przy którym osiągnęto minimum dla  $m_{ij}$ "
  return  $p[1..n, 1..n]$ 
```

Algorytm oblicza wartości $m_{i,i+s}$ (na podstawie powyższego wzoru) oraz wartości $p_{i,i+s}$, które umożliwiają późniejsze skonstruowanie rozwiązania.

1. (1pkt) Zmień podany na wykładzie algorytm znajdujący najtańszą drogę przejścia przez tablicę tak, by znajdował drogę o drugim co do wielkości koszcie.

2. (1pkt) Uzupełnij podany na wykładzie algorytm sprawdzający przynależność słowa do języka generowanego przez bezkontekstową gramatykę w normalnej postaci Chomsky'ego tak, by w przypadku pozytywnej odpowiedzi wypisywał jego wyprowadzenie.

3. (1,5pkt) *Superciągiem* ciągów X i Y nazywamy każdy taki ciąg Z , że zarówno X jak i Y są podciągami ciągu Z .

Ułóż algorytm, który dla danych ciągów X i Y znajduje ich najkrótszy superciąg.

4. (2pkt) W n -elementowej tablicy A pamiętany jest rosnący ciąg liczb naturalnych. Nie znamy wartości jej elementów, ale możemy się o nie pytać. Pytanie o wartość $A[i]$ kosztuje nas c_i .

Ułóż algorytm, który dla danych liczb naturalnych $c_1, c_2, \dots, c_n$ oraz liczby k obliczy najmniejszym kosztem (liczonym jako suma kosztów zadanych pytań), ile liczb w tablicy A ma wartość większą niż k .

5. (2pkt) Zmodyfikuj algorytm znajdujący najdłuższy wspólny podciąg dwóch ciągów n elementowych, tak by działał w czasie $O(n^2)$ i używał $O(n)$ pamięci.

6. (1,5pkt) Ułóż algorytm, który dla danego drzewa ważonego $T = (V, E; c)$, gdzie $c : V \rightarrow N$ jest funkcją wagową, znajduje niezależny podzbiór $V' \subseteq V$, którego suma wag wierzchołków jest możliwie największa.

7. (2pkt) Ułóż algorytmy, które dla danych podciągów x i y rozwiązują następujące wersje problemu znajdowania najdłuższego wspólnego podciagu:

- znajdowanie najdłuższego wspólnego podciagu zawierającego podciąg "aaabb",
- znajdowanie najdłuższego wspólnego podciagu nie zawierającego podciagu "aaabb",
- znajdowanie najdłuższego wspólnego podciagu zawierającego podslowo "aaabb",
- znajdowanie najdłuższego wspólnego podciagu nie zawierającego podslowa "aaabb".

8. (1pkt) Rozważmy następujący problem *3-podziału*. Dla danych liczb całkowitych $a_1, \dots, a_n \in \{-C..C\}$ chcemy stwierdzić, czy można podzielić zbiór $\{1, 2, \dots, n\}$ na trzy rozłączne podzbiory I, J, K , takie, że

$$\sum_{i \in I} a_i = \sum_{j \in J} a_j = \sum_{k \in K} a_k.$$

9. (2pkt) Ułóż algorytm, który dla dwóch ciągów liczb naturalnych X i Y , znajduje ich najdłuższy wspólny podciąg, który jest ciągiem rosnącym. Czy założenie, że liczby w ciągach są ograniczone przez pewną stałą k , upraszcza problem?

10. (2pkt) Dwie proste równoległe l' i l'' przecięto n prostymi $p_1, \dots, p_n$. Punkty przecięcia prostej p_i z prostymi l' i l'' wyznaczają na niej odcinek. Niech Odc będzie zbiorem tych odcinków.

(a) Ułóż algorytm, wyznaczający w Odc podzbiór nieprzecinających się odcinków, o największej mocy.

(b) Ułóż algorytm, wyznaczający liczbę podzbiorów, o których mowa w poprzednim punkcie.